Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Amharc-ealaín/Ealaín

Leabhrán Foghlaim Ghairmiúil

2025-2026

CC BY NC

Clár an Ábhair

Inniu Déanfaimid 1

Féach, Smaoinigh, Mise, Muidne 2

Machnamh: Ag Tacú le hAistrithe san Oideachas Ealaíne 3

Straitéisí Smaointeoireachta Fuaime 4

Aidhmeanna Ráiteas an Chláir Idirbhliana 5

Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach 6

Gnéithe Scoláirí,Táscairí Forbartha agus Eispéiris Scoláire.......... 7

Machnamh: Cad is mian leat a fhorbairt? 11

Micreamhodúil a Dhreachtú 12

Machnamh: Ag Tacú le hEispéis Scoláire le linn Ealaín Idirbhliana.......... 14

Torthaí Foghlama 15

Machnamh: Céim inchainge amháin a thógfaidh tú 17

Briathra Gnímh 18

Gluais 22

Tagairtí 23

Inniu déanfaimid

Scrúdú ar an gcaoi a dtacaítear le haistrithe foghlaimeoirí laistigh den oideachas ealaíne iar-bhunscoile, i bhfianaise na bhforbairtí curaclaim is déanaí.
Iniúchadh ar chuspóir na hidirbhliana i gcomhthéacs an oideachais ealaíne iar-bhunscoile.

Micrea-mhodúil Ealaíne Idirbhliana a phleanáil go comhoibríoch ag baint úsáid as an doiciméad Treoir agus Teimpléid ón CNCM.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Gnáthamh Smaointeoireacht:

Féach, Smaoinigh, Mise, Muidne

Gnáthamh chun pictiúr níos mó a nascadh le chéile ó Project Zero, Harvard

1. **FÉACH**: Féach níos grinne ar an obair. Cad a thugann sibh faoi deara? Tabhair neart tuairimí.	2. **SMAOINIGH:** Cad iad na smaointe atá agat faoin obair?
3. **MISE**: Cad iad na ceangail idir tú féin agus an obair?	4. **MUIDNE**: Cén chaoi a mbeadh an obair ceangailte le scéalta níos mó – faoin domhan agus ár n-áit sa domhan?

Sula dtosaíonn tú

Roghnaigh saothar nó íomhá. Spreagann an gnáthamh na foghlaimeoirí conas nasc pearsanta a dhéanamh, mar sin tá sé tábhachtach go háirithe atmaisféar muiníne agus cúraim a bhunú.

Ag éascú

FÉACH: Iarr ar na foghlaimeoirí cur síos a dhéanamh go hiomlan ar an méid a fheiceann siad agus fanacht le hainilís a dhéanamh nó tuairimí a thabhairt.

SMAOINIGH: Spreag na foghlaimeoirí a gcuid smaointe a roinnt faoin saothar. Is féidir leat treoir a thabhairt don chéim tríd ceistreanna a chur: Cad ata ar siúl sa saothar seo? Cad is brí leis sin? Cad chuige a ndúirt tú é sin?

MISE: Iarr ar na foghlaimeoirí naisc phearsanta a dhéanamh, mar sin tá atmaisféar sábháilte agus muiníneach tábhachtach go háirithe. B’fhéidir go gcabhróidh tú leis an gcéim seo trí do fhreagra pearsanta féin a roinnt ar dtús.

MUIDNE: Tabhair cuireadh d’fhoghlaimeoirí naisc a lorg taobh amuigh díobh féin. Smaoinigh conas a d’fhéadfadh na naisc phearsanta a chruthaigh siad sa chéim MISE a bheith nasctha le téamaí níos mó de thaithí dhaonna. Mar atá le céim MISE, tacaíonn freagra a mhúnlú le smaointeoireacht níos doimhne.

Share your experience with this thinking routine on social media using the hashtags #PZThinkingRoutines and #SeeThinkMeWe.

PROJECT ZERO HARVARD GRADUATE SCHOOL OF EDUCATION | Arts as Civic Commons

This thinking routine was developed as part of the Arts as Civic Commons project at Project Zero, Harvard Graduate School of Education.

Explore more Thinking Routines at pz.harvard.edu/thinking-routines

© 2019 President and Fellows of Harvard College and Project Zero. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND). This license allows users to share this work with others, but it cannot be used commercially. To reference this work, please use the following: The See, Think, Me, We thinking routine was developed by Project Zero, a research center at the Harvard Graduate School of Education.

Machnamh:

Ag Tacú le hAistriú san Oideachas Ealaíne

Conas atá ag éirí liom? Déan machnamh ar an gcaoi a dtacaíonn tú le scoláirí maidir le hathruithe san oideachas ealaíne			
Machnamh Soilse Tráchta *Déan machnamh ar do leibhéal dul i ngleic lena ráitis thíos.* *I gcónaí, Uaireanta, Go fánach*	I gcónaí	Uaireanta	Go fánach
Pleanáil mé agus aistrithe scoláirí ar intinn agam chun tacú le foghlaim			
Molaim do scoláirí tarraingt ar a n-eispéiris phearsanta ag gach céim dá n-aistear foghlama Ealaíne			
Tugaim am agus tacaíocht do scoláirí a mbealach a dhéanamh trí dhúshláin le linn tréimhsí aistrithe			
Smaoiním ar chéimeanna forbartha na scoláirí agus mé ag pleanáil			
Bím ag pleanáil agus ag baint úsáid as straitéisí difreáilte chun tacú le scoláirí agus iad ag bogadh trí chéimeanna dá bhfoghlaim			
Cruthaím deiseanna do scoláirí a bheith ag iniúchadh, ag machnamh agus ag forbairt mar ealaíontóirí			

Straitéis Smaointeoireachta Fuaime

Is cur chuige sainráite é Straitéisí Smaointeoireachta Fuaime (SSF) chun éisteacht le faisnéis. Tá sé curtha in oiriúint ó na Straitéisí Smaointeoireachta Amhairc (SSA), a d'fhorbair an Síceolaí Cognaíoch as Harvard Abigail Housen agus iar-Stiúrthóir Oideachais ag MOMA Philip Yenawine. Cuirtear tús leis an modheolaíocht teagaisc seo trí phlé ar spreagthaigh fuaime agus tacaíonn sí le foghlaimeoirí smaoineamh go domhain ar an méid atá á chloisteáil acu.

Trí SSF, cothaíonn foghlaimeoirí toilteanas agus cumas éisteacht go gníomhach, a gcuid smaointe féin a chur i láthair, fiosrú go hoscailte, réasúnaíocht a dhéanamh i bhfianaise, breithiúnas a chur ar fionraí, peirspictíochtaí iolracha a bheith acu, agus botúin a chomhcheangal. Nuair a chleachtann éascaitheoirí conas comhrá a éascú ar dhóigh neodrach seachas é a threorú, cruthaíonn siad timpeallacht foghlama a thacaíonn leis an ngrúpa ach a thugann a ndúshlán agus iad ag glacadh freagrachta as léirmhíniú a thabhairt ar dhébhríocht agus ar bhríonna srathacha spreagthach fuaime..

Eisteacht Chiúin	Trí Cheist	Éascaitheoir	Buíochas
Roghnaigh spreagthach fuaime atá oiriúnach d'aois agus do chéim an ghrúpa	Cad é atá ar siúl sa ghearrthóg fuaime seo? Cad a chuala tú a thugann ort a rá...? Cad é eile is féidir leat / linn a fháil?	Éisteann sé go gníomhach Léiríonn sé go sainráite an réimse atá á phlé Cuireann sé i bhfocail eile, fanann sé neodrach Nascann sé le tuairimí nó le coincheapa roimhe.	Críochnaigh, trí mheas a thaispeáint do scil a léirigh rannpháirtithe sa phlé.

Athchóirithe ó
Stráitéisí Smaointeoireachta Amhairc
https://vtshome.org/about

Aidhmeanna Ráiteas an Chláir Idirbhliana

1. Forbairt an scoláire mar dhuine iomlán a chothú trí bheith ag forbairt ar réamhthaithí, trí churaclam a bheadh deartha ag an scoil agus é ailínithe le Ráiteas an Chláir Idirbhliana.

2. Spás agus deiseanna a chruthú le haghaidh eispéiris foghlama bhríocha thaitneamhacha trínar féidir príomhinniúlachtaí an scoláire a fhorbairt sa seomra ranga agus ar scoil, sa bhaile agus ina ról mar shaoránach áitiúil, náisiúnta agus domhanda.

3. Taithí agus feasacht an scoláire ar chonairí éagsúla todhchaí a leathnú agus acmhainneacht an scoláire a fhás féin agus a fhorbairt féin a chothabháil, trí phróiseas d'fhoghlaim ar feadh an tsaoil, a chothú.

4. É a bheith ag éabhlóidiú ar bhonn leanúnach chun tacú le foghlaim agus forbairt an scoláire trí phróiseas machnaimh agus athnuachana a chuimseodh an scoláire, múinteoirí, ceannairí scoile, tuismitheoirí agus comhpháirtithe pobail.

CNCM, 2024, Ráiteas an Chláir Idirbhliana , l. 8

Réasúntacht SSF

____

____

____

____

____

____

____

____

Stop agud Scríobh

____

____

____

____

____

____

____

____

Príomhinniúlachtaí sa tSraithe Shinsearach

Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach

Smaointeoireacht agus réiteach fadhbanna

- smaointeoireacht chriticiúil a chur i bhfeidhm i suíomhanna a mbeach cur amach acu orthu agus i suíomhanna úra araon.
- fadhbanna a shainaithint, teacht aníos le réitigh fhéideartha agus cinntí eolasacha a dhéanamh.
- réimse de straitéisí smaointeoireachta, luachanna agus meonta a fhorbairt agus a úsáid chun forbairt a dhéanamh agus freagairt chriticiúil a thabhairt ar cheisteanna agus tascanna agus chun fadhbanna a réiteach.

Foghlaim a bhainistiú agus féinbhainistiú

- a chuid foghlama féin a bhainistiú, le tacaíocht óna mhúinteoirí, daoine fásta eile, a chuid comhscoláirí agus ón teicneolaíocht.
- straitéisí, luachanna agus meonta a fhorbairt lena dtacófaí lena chuid foghlama agus a chonair saoil amach anseo.

A bheith cruthaitheach

- a bheith cruthaitheach agus réimse de straitéisí agus próisis a fhorbairt a thacódh lena gcruthaitheacht.
- luachanna agus meonta a fhorbairt lena gcothófaí a gcruthaitheacht.

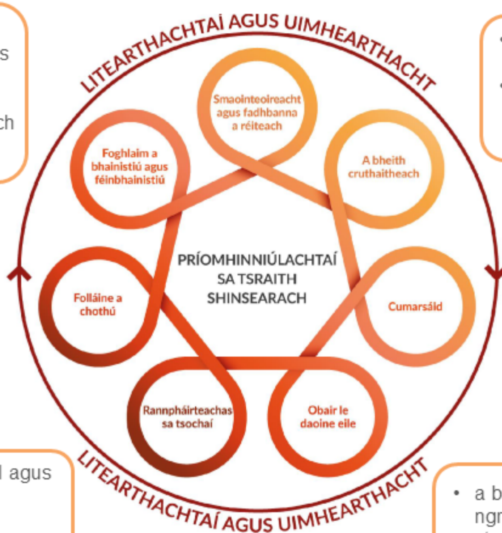

Folláine a chothú

- d'fholláine féin agus folláine daoine eile a chothú.
- luachanna agus meonta a fhorbairt lena dtacófaí leis an bhfolláine agus leis an acmhainn plé le agus freagairt do dhúshláin.

Cumarsáid

- a thuiscint ar fhoirmeacha éagsúla cumarsáide a dhoimhniú agus ar an ábhar a bhfuil staidéar á dhéanamh aige air.
- cumarsáid bhríoch éifeachtach a dhéanamh, ag úsáid uirlisí agus formáidí éagsúla, ar chúiseanna éagsúla agus le spriocphobail éagsúla.
- nósanna agus meonta todhchaí a fhorbairt a chabhróidh leis, dá réir, cumarsáid bhríoch éifeachtach a dhéanamh.

Rannpháirtíocht sa tsochaí

- rannpháirtíocht bhríoch a dhéanamh ar scoil, sa phobal agus sa tsochaí níos leithne.
- luachanna agus meonta a fhorbairt lena dtacófaí le rannpháirtíocht bhríoch.

Obair le daoine eile

- a bheith ag obair ar bhonn comhoibritheach i mbeirteanna, i ngrúpaí agus i bhfoirne.
- straitéisí, luachanna agus meonta a fhorbairt a fhágfaidh gur eispéireas níos fiúntaí é an comhoibriú le daoine eile.

CNCM, 2024, Príominniúlachtaí sa tSraith Shinsearach, Leabhrán Tacaíochta do Scoileanna, l. 2

Gnéithe Scoláire agus Táscairí Forbartha

Fás Pearsanta

Tagann an scoláire in aibíocht ar bhonn sóisialta agus mothúchánach i gcaitheamh na bliana, ag forbairt i réimsí lena n-áirítear sláinte agus folláine, neamhspleáchas, féiniúlacht, comhbhá agus ceannasaíocht.

Táscairí forbartha

- An scoláire a bheith ag éirí níos cinnte agus níos muiníní ina thaobh féin mar dhuine.
- Cúram níos fearr a dhéanamh dá shláinte agus folláine féin agus de shláinte agus folláine daoine eile.
- Spriocanna a shocrú le haghaidh forbairt phearsanta agus gnóthachtáil agus athbhreithniú a dhéanamh orthu.
- Acmhainn níos mó chun aincheisteanna eiticiúla a ionramháil agus machnamh a dhéanamh ar luachanna pearsanta.
- An chaoi le cinntí níos eolasaí a dhéanamh.
- A bheith ag cloí níos faide le tascanna, go háirithe agus iad dúshlánach.
- A bheith ag tosú a bhreathnú ar dhúshláin mar dheiseanna breise le haghaidh fáis.
- A bheith ag oiriúnú níos fearr do ghrúpaí agus do thimpeallachtaí úra sóisialta.
- A bheith ag idirghníomhú le daoine eile ar bhealach níos comhbháiche, san fhíorshaol agus ar líne araon.
- A bheith ag glacadh úinéireachta níos minice ar a chuid iompraíochtaí agus cinntí féin.
- Níos mó treallúis agus ceannasaíochta a léiriú ar scoil, sa bhaile agus sa phobal.

Eispéiris scoláire

- Tionscadail chomhoibríocha, comórtais, gníomhaíochtaí le linn na bliana chun spriocanna comhchoiteanna a bhaint amach.
- Taisc agus tionscadail aonair, lena mbainfeadh scileanna digiteacha agus neamh-digiteacha chun féinléiriú a chumasú.
- Punann a chruthú, faoi threoir, lena ndéanfaí taifead dá fhás pearsanta.
- Oideachas agus treoir i dtaobh forbairt phearsanta agus mhothúchánach agus feasacht shóisialta.
- Gníomhaíochtaí agus eispéiris ag cur na sláinte fisicí agus mothúchánaí ar feadh an tsaoil chun cinn.
- Deiseanna le haghaidh machnamh faoi threoir agus athbhreithniú ar spriocanna pearsanta.
- Deiseanna foirmeálta agus neamhfhoirmeálta chun labhairt agus cur i láthair a dhéanamh sa rang, os comhair an phobail agus in agallaimh.
- Aitheantas d’fhás pearsanta agus do dhúshláin phearsanta i ngach gné de shaol na scoile i gcaitheamh na bliana.

Gnéithe Scoláire agus Táscairí Forbartha

A bheith i d'Fhoghlaimeoir

Agus é ag tógáil ar na heispéiris a bhí aige go dtí seo, tosaíonn an scoláire ar a fhorbairt mar scoláire de chuid na sraithe sinsearaí, ag glacadh leis na deiseanna agus na straitéisí foghlama is fearr a oibríonn don scoláire anois, agus amach anseo.

Táscairí forbartha

- A bheith níos spreagtha chun foghlama agus breathnú ar an oideachas mar rud fiúntach taitneamhach.
- Spriocanna foghlama a shocrú agus athbhreithniú rialta a dhéanamh orthu.
- A bheith ag éirí níos inniúla le teicneolaíochtaí digiteacha, mar úsáideoir agus mar chruthaitheoir.
- A shuimeanna pearsanta féin a fhiosrú.
- Léirthuiscint níos fearr ar an bhfoghlaim ar feadh an tsaoil.
- A bheith níos toilteanaí foghlaim ó bhotúin agus a chrios compoird a leathnú.
- Eolas agus scileanna atá ábhartha don tsraith shinsearach a shealbhú.
- Tábhacht an aiseolais a thuiscint agus níos mó measa a léiriú air.
- Cur lena acmhainneacht i dtaca le foghlaim neamhspleách fhéinrialaithe.
- A bheith níos oscailte i leith triail a bhaint as réimse straitéisí foghlama.
- A scileanna cumarsáide agus láithreoireachta a leathnú.
- A chuid smaointe féin a chur in iúl níos soiléire agus é ag plé le smaointe daoine eile.

Eispéiris scoláire

- Ábhair leanúnachais agus ag fáil blaiseadh d'ábhar le foghlaim a dearadh chun príomhinniúlachtaí na sraithe sinsearaí a fhorbairt.
- Éagsúlacht d'oideolaíochtaí a bheadh ag teacht le fíorú aidhmeanna an Ráitis an Chláir agus le bheith ag tacú leis na táscairí forbartha do gach aon scoláire.
- Deiseanna bríocha foghlama lena n-ionchorprófaí ionchur an scoláire.
- Deiseanna le cur le foghlaim an scoláire le linn an aistrithe ón tsraith shóisearach go dtí an tsraith shinsearach.
- Measúnú ar a fhoghlaim agus forbairt trí éagsúlacht d'fhoirmeacha mar shampla múinteoir, piar- agus féinmheasúnú, agus chun críche foirmitheacha agus suimitheacha.
- Aitheantas do ghnóthachtáil i ngach réimse den churaclam.
- Punann a chruthú, faoi threoir, lena ndéanfaí taifeadadh ar fhorbairt an scoláire agus a dhul chun cinn mar fhoghlaimeoir.
- Réimse de thionscadail aonair agus foirne, comórtais, gníomhaíochtaí i gcaitheamh na bliana atá indéanta agus dúshlánach go leor.

Gnéithe Scoláire agus Táscairí Forbartha

Rannpháirtíocht Shibhialta agus Phobail

Déanann an scoláire difríocht dhearfach ina scoil, ina phobal agus sa tsochaí. Foghlaimíonn sé an dóigh le bheith ag gníomhú de réir a chuid freagrachtaí agus a chearta mar shaoránach áitiúil, náisiúnta agus domhanda a fheidhmiú ar bhealaí eiticiúla inbhuanaithe.

Táscairí forbartha

- Caidrimh níos comhbháiche measúla a chothú le daoine, áit, an dúlra.
- Níos mó léirthuisceana agus measa ar dhínit an duine agus ilchineálacht.
- A fheasacht agus a bhraistint comhbhá, féiniúlachta agus muintearais a dhoimhniú.
- Castacht agus éiginnteacht a aithint agus a bheith ag plé leo.
- Gníomhú chun maireachtáil ar bhealach níos inbhuanaithe.
- Níos mó treallúis a léiriú ina scoileanna, pobail, agus sochaí.
- Spriocanna a shocrú le bheith ina shaoránach gníomhach agus athbhreithniú a dhéanamh orthu seo.
- A bheith ag obair ar bhonn níos comhoibríche le daoine eile agus mar chuid d'fhoirne.
- A bheith ag éirí níos rannpháirtí le gníomhaíochtaí cruthaitheacha agus cultúrtha.
- A bheith ag iarraidh cur le saol níos córa.
- Tuiscint níos fearr a bheith aige ar idirghaolmhaireachtaí na bpobal áitiúil, náisiúnta agus domhanda.

Eispéiris scoláire

- A bheith ag obair le heagraíochtaí agus gnólachtaí áitiúla nó náisiúnta i gcaitheamh na bliana.
- Deiseanna le bheith ag obair go deonach trí obair phobail agus socrúchán sóisialta.
- Oideachas ar fhorbairt inbhuanaithe, lena n-áireofaí gníomh bríoch le haghaidh domhan níos inbhuanaithe.
- Comhroinnt eolais agus scileanna laistigh de phobal na scoile agus i measc páirtithe leasmhara sa phobal.
- Punann a chruthú, faoi threoir, lena ndéanfaí taifead dá rannpháirtíocht shibhialta agus phobail.
- Tionscadail, comórtais, gníomhaíochtaí sa seomra ranga, ar scoil, sa bhaile, i bpobail áitiúla agus sa tsochaí.
- Rannpháirteachas bríoch le múnlú chultúr na scoile.
- Deiseanna foghlama maidir le comhbhá, ilchineálacht agus ionchuimsiú.

Gnéithe Scoláire agus Táscairí Forbartha

Taighde Gairme

Déanann an scoláire taighde ar chonairí todhchaí ar bhealach treoraithe comhordaithe, ag fáil taithí phearsanta ar láthair oibre agus ag forbairt inniúlachtaí a bhaineann leis an ngairm.

Táscairí forbartha

- A bheith níos eolasaí i dtaobh na gceangal idir an t-oideachas agus deiseanna gairme.
- A bheith ag cur lena fheasacht ar shuimeanna pearsanta, inniúlachtaí, luachana agus meonta.
- Spriocanna gairm-bhainteacha a shainaithint agus a athbhreithniú ar bhonn níos rialta.
- Níos mó acmhainneachta a bheith ag an scoláire chun taighde agus machnamh criticiúil a dhéanamh ar chonairí gairme.
- Níos mó scileanna gairmiúla, eagrúcháin agus cumarsáide a ghnóthú.
- A bheith ag foghlaim an dóigh le smaointe a ghiniúint agus le smaointe a chur i ngníomh.
- A chuid eolais agus iompraíochtaí sa láthair oibre a fheabhsú trí thaithí phraiticiúil.
- Níos mó feasachta a bheith aige ar shaol na hoibre agus na fiontraíochta.

Eispéiris scoláire

- Socrúcháin oibre i gcaitheamh na bliana.
- Tascanna machnaimh, faoi threoir, le linn taithí agus socrúcháin san IB.
- Ábhair agus modúil ar churaclam na sraithe sinsearaí a nascann le réimse de chonairí sa todhchaí.
- Gairmthreoir agus tacaíocht sa seomra ranga i dtaca le réimse de chonairí sa todhchaí.
- Punann a chruthú, faoi threoir, a dhéanann taifeadadh ar a chuid machnaimh ar a thaighde gairme.
- Éagsúlacht de dheiseanna foghlama, a fheabhsaíonn scileanna praiticiúla agus gairmiúla.
- Fáil ar ócáidí nó ar thimpeallachtaí foghlama a bhaineann le gairmeacha.
- Aoichainteoirí ó éagsúlacht de chúlraí agus de ghairmeacha.
- Gearrchúrsaí teistithe nó micridhintiúir.
- Deiseanna chun inniúlachtaí agus cumais a mheas.

CNCM, 2024, Ráiteas an Chláir Idirbhliana , l. 12-15

Machnamh

Cad is mian leat a fhorbairt i measc do scoláirí le linn Ealaín na hIdirbhliana?

Micrea-mhodúil a Dhreachtú

Coláiste Pobail Evie Hone

Oide

Tá an grúpa ranga idirbhliana seo i scoil chomhoideachais. Tá gach scoláire ag tabhairt faoi Ealaín san Idirbhliain don bhliain iomlán, tréimhse dhúbailte amháin in aghaidh na seachtaine. Tá suim ar leith ag an gcohórt scoláirí seo i spórt, ceol agus drámaíocht. Tá riachtanais oideachais bhreise ag roinnt scoláirí agus tá roinnt scoláirí ann a bhfuil Béarla mar theanga bhreise (BTB) acu agus scoláirí malairte. Bhí leath den ghrúpa ag plé le hAmharc-Ealaín na sraithe sóisearaí agus bhí taithí theoranta ag roinnt eile ar an Ealaín ag an mbunleibhéal. Coinníonn scoláirí bloc sceitseála chun cur lena bpunann Idirbhliana ghinearálta agus le taispeántas Idirbhliana ag deireadh na bliana.

Lch 12

Rationale

Réasúntacht a dhréachtú – Ealaín agus Cultúr

Oide

Ealaín & Cultúr

Réasúntacht

- Cineál an mhicreamhódúil
- An chaoi ar féidir leis an micreamhodúl cur le comhlíonadh Aidhmeanna RCI agus forbairt na ngnéithe scoláire
- Cad iad gnéithe uathúla an mhicreamhodúil seo?
- Cén fáth ar cheart don scoláire an micreamhodúl seo a dhéanamh?
- Cén fáth a bhfuil an micreamhodúl seo tábhachtach do shaol an lae inniu?

Micreamhódúil – Treoir
Lch 7

Féiniúlacht chultúrtha a chéiliúradh

Feasacht dhomhanda agus phobail

Scileanna sóisialta agus comhoibríoch a fhorbairt

Cuir le cleachtas ealaíniúil agus machnamhach

Dul i ngleic le healaíontóirí comhaimseartha

I ndomhan idirnasctha, is den riachtanas é luach a chur ar chultúir éagsúla chun sochaithe cuimsitheacha a chruthú.

Tacaíonn an micrea-mhodúl Ealaíne 10 n-uaire an chloig seo le scoláirí dul i ngleic lena bhféiniúlacht chultúrtha agus í a úsáid mar spreagthach. Tacóidh an micrea-mhodúl le scoláirí mothú muintearais a fhorbairt, naisc fhiúntacha a thógáil le daoine eile agus leis an domhan mór agus cuirfidh sé feabhas ar Phríomhinniúlachtaí, lena n-áirítear ag obair le daoine eile, cumarsáid agus a bheith cruthaitheach.

Spreagann an micrea-mhodúl seo rannpháirtíocht an phobail freisin le naisc le healaíontóirí comhaimseartha.

Coláiste Pobail Evie Hone

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Aidhm

Aidhm a Dhréachtú – Ealaín agus Cultúr

Oide

Aidhm

- Cén taithí a gheobhaidh an scoláire de bharr páirt a ghlacadh sa mhicreamhodúl seo?
- Cad é na buntáistí a bheidh ann do mhic léinn a bheidh ag le tabhairt faoin micreamhodúil?

Micreamhódúil – Treoir Lch 7

Coláiste Pobail Evie Hone

Féiniúlacht chultúrtha a iniúchadh trí amharc-ealaín – comhbhá, éagsúlacht

Próises ealaíonta a fhiosrú – a nguth féin

Gníomhaíochtaí comoibríoch – scileanna eagrúcháin, fás sóisialta agus mothúchánach

Imeacht chultúrtha a dhearadh – spriocanna, lóistíocht

Ealaín & Cultúr

Tá sé mar aidhm ag an modúl seo tacú leis an scoláire:

- A bhféiniúlacht chultúrtha agus a dtraidisiúin chultúrtha a iniúchadh, a chur in iúl agus a roinnt, trí amharc-ealaín, agus comhbhá a fhorbairt le daoine aonair, le grúpaí agus le sochaithe.
- Teagmháil a dhéanamh le healaíontóirí ina bpobal chun forbairt a dhéanamh ar a nguth ealaíonta féin.
- Comhoibriú chun imeacht ealaíon a dhearadh agus a phleanáil, ag forbairt scileanna eagrúcháin na scoláirí agus ag cothú a bhforbairt shóisialta agus mhothúchánach.

Torthaí Foghlama

Foghlaim an Scoláire a Aithint

Oide

Foghlaimíonn an scoláire faoi

I ngach cuid den cholún 'Foghlaimíonn an scoláire faoi' ba cheart go mbeadh teideal agus achoimre ghonta faoi na réimsí a bhfoghlaimíonn an scoláire fúthu.

Teideal: Bainistiú Imeachtaí

- Stráitéisí cumarsáide
- Scileanna eagrúcháin éifeachtacha
- Próiseas dearadh agus coimeádaíocht

Ba cheart go mbeadh sé ar chumas

Is ráitis iad torthaí foghlama i sonraíochtaí curaclaim chun cur síos a dhéanamh ar an eolas, an tuiscint, na scileanna agus na luachanna ba chóir don scoláire a bheith in ann a léiriú tar éis tréimhse foghlama.

Torthaí Foghlama

1.1 Dear agus pleanáil imeacht ealaíne chun cultúir éagsúla na scoile a chéiliúradh

1.2 Cumarsáid a dhéanamh go soiléir, comhoibriú go éifeachtach agus a scileanna eagrúcháin a chur i bhfeidhm chun sprioc chomónta a bhaint amach.

Micrea-mhodúl Treoir Page 8

Coláiste Pobail Evie Hone

Cad ba chóir dúinn smaoineamh faoi chun torthaí foghlama a scríobh?

CNCM, 2025, Micreamhodúl Idirbhliana a Fhorbairt, Treoir agus Teimpléad, l 8

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Machnamh: Ag tacú le hEispéiris Scoláirí san Idirbhliain

Conas atá ag éirí liom?

Déan machnamh ar na heispéiris foghlama Ealaíne an Scoláire sa Idirbhliain

Ciorclaigh an uimhir ar an scála a léiríonn cé chomh compordach is atá tú lena ráitis seo a leanas

Míchompordach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Compordach

Pleanálaim, i gcomhairle le mo scoláirí, eispéiris fhoghlama shaibhre, fhiúntacha a thacaíonn go gníomhach le forbairt phríomhinniúlachtaí na scoláirí.

Míchompordach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Compordach

Cinntím go bhfuil scoláirí soiléir faoin rud atá á fhoghlaim acu agus cén fáth a bhfuil siad á fhoghlaim.

Míchompordach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Compordach

Cuirim deiseanna ar fáil do scoláirí Ealaíne na hIdirbhliana rioscaí a ghlacadh, botúin a dhéanamh agus foghlaim uathu chun feabhas a chur ar a gcuid oibre.

Míchompordach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Compordach

Molaim do scoláirí na hIdirbhliana Ealaíne réimsí éagsúla cleachtais a iniúchadh chun dul i ngleic le dushláin ealaíne agus/nó dearaidh.

Míchompordach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Compordach

Cuirim ar chumas na scoláirí machnamh a dhéanamh ar aiseolas agus aiseolas a chur i bhfeidhm (idir aiseolas ó mhúinteoir agus ó phiaraí).

Torthaí Foghlama

Cén rud é Torthaí Foghlama?

Is é atá i gceist le torthaí foghlama ná ráitis a chuireann síos ar an eolas, na scileanna, na luachanna agus na meonta a ba chóir do scoláirí a bheith in ann a léiriú tar éis tréimhse foghlama.

- **Eolas: fíricí, coincheapa, smaointe, teoiricí agus tuiscint phraiticiúil.**
- **Scileanna: ábaltacht agus cumas tasc, próiseas nó sprioc a chur i gcrích.**
- **Luachanna agus meonta: Creidimh aonair a fheidhmíonn mar threoir d'iompar an duine.**

Soláthraíonn torthaí foghlama bloic thógála do mhúinteoirí chun a dteagasc, a bhfoghlaim agus a measúnú a phleanáil.

Má úsáidtear i gceart iad, is féidir le torthaí foghlama tacú le múinteoirí chun cur ar chumas scoláirí a gcuid eolais, scileanna, luachanna agus meonta a úsáid ar bhealach comhordaithe chun gníomhú mar fhreagairt ar thascanna, comhthéacsanna, staideanna agus imeachtaí éagsúla.

Leideanna chun torthaí foghlama éifeachtacha a scríobh don Idirbhliain

Táscairí Foghlama	Tá na torthaí foghlama bunaithe ar na Táscairí Forbartha
Bí Sonrach	Teanga shoiléir ina luaitear cad é a ba mhaith leat a bheith ar eolas ag scoláirí nó a bheadh siad in ann a dhéanamh
Briathra Gnímh	Tosaigh le 'Beidh scoláirí in ann...' agus ansin briathar gnímh m.sh. dearadh, cruthú, sceitseáil
Intomhaiste	Ní mór na torthaí a bheith intomhaiste ionas gur féidir leis an scoláire agus leis an múinteoir eolas, scileanna agus dul chun cinn a mheas
Tacsanomaíocht Bloom	Smaoinigh ar úsáid a bhaint as an tacsanomaíocht seo de bhriathra gnímh ar smaointeoireacht ardoird agus íosoird, atá oiriúnach do do scoláirí
Réalaíoch	Ba chóir go mbeadh siad indéanta laistigh den fhráma ama agus leis an gcumas acmhainní
Comhthéacs	Comhthéacs a chur ar fáil don toradh foghlama ionas go dtuigeann na scoláirí a ábharthacht agus an tábhacht a bhaineann leis
Éagsúlacht	A chinntiú go bhfuil siad cuimsitheach agus inrochtana do gach foghlaimeoir
Athbhreithniú	Athbhreithniú a dhéanamh agus soiléireacht agus ailíniú a chinntiú le spriocanna RCI*, bunaithe ar aiseolas agus ar mhachnamh

RCI* - Ráiteas Chlár na hIdirbhliana

Torthaí Foghlama

Structúr Toradh Foghlama Ealaíne don Idirbhliain:

1. 'Beidh scoláirí ar chumas ag scoláirí …
2. Cuir briathar gníomh le…
3. Cad é an t-eolas, tuiscint, cumas agus meonta atá á fhorbairt acu?

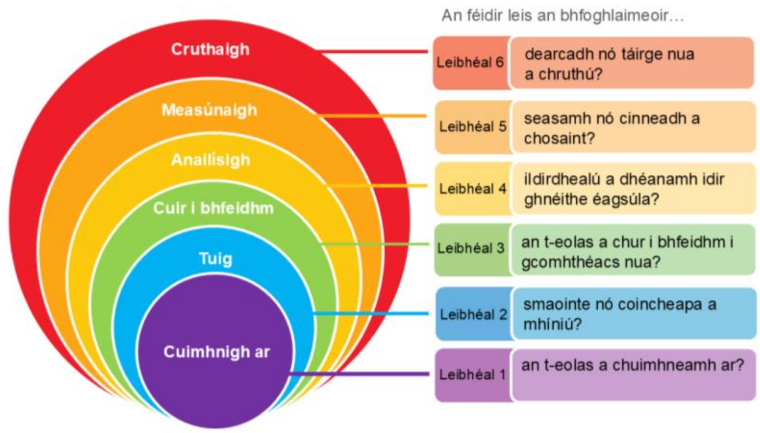

Faoi dheireadh an mhicreamhódúl ealaíne seo, beidh sé ar chumas ag scoláirí… ‘imeacht ealaíne a dhéanann cultúir éagsúla pobal na scoile a cheiliúradh, a dhearadh agus a phleanáil.’

Cuimhnigh	Tuig	Cuir i bhfeidhm	Anailísigh	Measúnaigh	Cruthaigh
Aimsigh	Achoimrigh	Anótáil	Anailísigh	Athbhreithnigh	Coimeád
Aithin	Braith	Bain triail	Catagóirigh	Cosain	Cruthaigh
Amharc-	Cuir i	Cuir i bhfeidhm	Déan	Cuir i gcrích	Déan
léirigh	gcodarsnacht	Cuir in iúl	comparáid	Cuir in eagar	Dear
Cuimhnigh	Cuir síos ar	Taispeáin	Smaoinigh	Cuir luach ar	Dréachtaigh
Gabh	Déan	Déan taighde	Cuir i	Déan critíc ar	Forbair
Liostaigh	comparáid	Tomhas	gcodarsnacht	Meas	Leirigh
Luaigh	Freagair	Trácht	Fiosraigh	Measúnaigh	Maisigh
Taifead	Léirigh	Usáid	Léirigh fianais	Mínigh	Táirg
	Léirmhínigh		Léirmhínigh		Tóg
	Mínigh		Sceitseáil		
	Sainmhínigh		Scrúdaigh		

CNCM,2023, Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach
CNCM, 2019, Díriú ar an bhFoghlaim – Torthaí Foghlama
OECD, 2019, Future of Education and Skills 2030

Machnamh

Luaigh céim inchainge amháin a thógfaidh tú chun tacú níos fearr le scoláirí le linn Ealaín na hIdirbhliana.

Briathra Gnímh

Briathar	Cur síos
Aimsigh	téarma ginearálta ar féidir leis ríomh, tomhais, faigh amach, srl., a chur in iúl
Aistrigh	rud a léiriú i dtéarmaí rud éigin eile nó trí mheán nó modh léirithe eile
Aithin	fíricí, saintréithe nó coincheapa atá riachtanach (ábhartha/oiriúnach) chun cás, imeacht, próiseas nó feiniméan a thuiscint a shainaithint
Amharcléirigh	rud atá teibí nó rud nach bhfeiceann an tsúil a chruthú san intinn nó sa tsamhlaíocht
Anailísigh	staidéar nó scrúdú a dhéanamh ar rud go mion, rud a mhiondealú chun na bunghnéithe nó an bunstruchtúr a nochtadh; codanna agus coibhneasa a shainaithint, agus fianaise a léirmhíniú chun teacht ar chonclúidí
Anótáil	nótaí gairide mínithe a chur le léaráid nó le graf
Argóin	dúshlán a thabhairt do shaincheist nó do smaoineamh agus díospóireacht a dhéanamh ina leith, chun críche meon duine a athrú nó a thiomnú do sheasamh nó do ghníomh áirithe
Athbhreithnigh	féachaint ar ábhar nó dul siar ar ábhar d'fhonn é a cheartú, a fheabhsú nó a leasú
Bailigh	faisnéis ghaolmhar a thabhairt le chéile le haghaidh comparáid chriticiúil, taighde nó le húsáid chun bailiúchán saothar nó smaointe a chruthú
Bain as	an inniúlacht eolas nua a thuiscint as eolas cosúil leis nó eolas a raibh taithí air cheana nó eolas a breathnaíodh
Bain triail	nós imeachta a dhéantar chun teacht ar rud éigin, chun hipitéis a thástáil, nó chun fíric atá ar eolas a thaispeáint
Bain triail (go	aghaidh a thabhairt ar chruthú go spraíúil nó go córasach, ach le toradh nach fios i gcónaí
Braith	úsáid a bhaint as na céadfaí chun smaointe inmheánacha a chruthú bunaithe ar spreagthaigh sheachtracha (mar shampla, ábhair, próisis, cásanna)
Breac	cairt, scéim nó léarscáil ina léirítear meon agus feidhm rudaí; plean nó scéim
Breathnaigh	eolas a fháil trí bhrath, aithint agus tuiscint i ndiaidh féachaint ar rud
Cáin	na lochtanna nó na heasnaimh atá ar rud a lua, mar shampla, triail nó próiseas, agus cúiseanna a thabhairt
Ceangail	rud a shamhlú le rud eile agus cúiseanna a thabhairt
Ceap	na coincheapa nó na hargóintí cuí a chur in iúl go beacht agus go córasach
Ceistigh	nath ceisteach chun tús a chur le plé
Coimeád	míreanna a roghnú ar bhealach fiúntach as líon nó réimse míreanna ionas go n-úsáidfidh daoine eile iad agus/nó go mbainfidh daoine eile taitneamh astu
Cosain	cúiseanna bailí nó fianaise bhailí a thabhairt chun tacú le freagra nó le conclúid
Cruthaigh	an topaic atá le déanamh a phróiseáil agus foirm a thabhairt di ach úsáid a bhaint as modhanna agus ábhar roghnaithe agus/nó foirm nua a thabhairt don ábhar a úsáidtear
Cruthaigh (gur fíor rud)	sraith céimeanna loighciúla a úsáid chun an toradh inmhianta a bhaint amach ar bhealach foirmiúil
Cuir i bhfeidhm	faisnéis agus/nó eolas agus tuiscint a roghnú agus a úsáid chun cás tugtha nó fíorchúinsí a mhíniú

Briathar	Cur síos
Cuir i gcodarsnacht	comhfhreagrachtaí idir dhá smaoineamh a bhrath
Cuir i gcrích	smaoineamh, táirge nó dréacht a chur i bhfeidhm, a fhorghníomhú nó a chur i ngníomh
Cuir i láthair	foirm shonrach cumarsáide ina ndéantar íomhánna/rudaí inbhraite do dhaoine eile
Cuir i ngrúpa	réada a shainaithint de réir saintréithe
Cuir in eagar	obair a bhailiú, a ullmhú, a eagrú, a athbhreithniú nó a cheartú chun sraith aontaithe a chruthú
Cuir in iúl	smaoineamh nó mothúchán a léiriú go soiléir agus go cumasach
Cuir in iúl (le cumarsáid)	comharthaí amhairc-ghothacha, comharthaí béil nó comharthaí eile a úsáid chun brí a roinnt nó chun faisnéis a mhalartú Idirghníomhú idir an seoltóir agus an faighteoir; oibríonn an bheirt le chéile le go mbainfear tuiscint amach
Cuir in ord	cur síos a dhéanamh ar nithe/córais bunaithe ar chastacht agus/nó ord
Cuir le chéile	eolas a fhorbairt i bhfoirm léaráide nó loighce; ní dhéantar é trí fhíricí a thabhairt chun cuimhne ach trí chosúlachtaí nó trí fhaisnéis a úsáid agus a nascadh
Cuir luach ar	aitheantas a thabhairt don ghnóthachtáil choincheapúil agus chruthaitheach ba chúis leis an obair shonrach. Léirthuiscint a bheith agat d'éagsúlacht na réiteach agus na bhfoirmeacha léirithe difriúla
Cuir síos	pictiúr nó íomhá mhionsonraithe a fhorbairt ar struchtúr nó ar phróiseas, mar shampla, ag úsáid focal nó léaráidí mar is cuí; plean, ionsamhlú nó mionsamhail a chruthú
Dealaigh	na difríochtaí idir dhá choincheap nó dhá rud nó níos mó a dhéanamh soiléir
Déan amach	teacht ar chonclúid bunaithe ar an eolas a thugtar
Déan breithiúnas	ráiteas is féidir a chosaint a cheapadh bunaithe ar chritéir
Déan comparáid	cuntas a thabhairt ar na cosúlachtaí idir dhá rud nó cás (nó níos mó), ag tagairt don dá cheann acu (dóibh uile) síos tríd
Déan critíc ar	anailís agus measúnú mionsonraithe a dhéanamh ar rud éigin
Déan taighde	staidéar ar ábhair agus ar fhoinsí chun fíricí a shuí agus chun teacht ar chonclúidí nua; teoiricí nó dlíthe a bhfuil glacadh leo a athbhreithniú i bhfianaise fíricí nua
Deimhnigh	fianaise a thabhairt chun tacú le fírinne ráitis
Díorthaigh	teacht ar ráiteas nó foirmle trí phróiseas smaointeoireachta loighciúla; ionramháil a dhéanamh ar ghaol matamaiticiúil chun cothromóid nó gaol nua a thabhairt
Dréachtaigh	smaoineamh nó coincheap a fhorbairt le haghaidh obair phleanáilte
Faigh amach	an t-aon fhreagra féideartha a fháil trí ríomh, trí luachanna tomhaiste nó atá ar eolas a chur in ionad cainníochtaí eile i bhfoirmle chaighdeánach
Faigh taithí	rud a bhrath ar bhonn cúinsí aeistéitiúla agus caidreamh pearsanta díreach a bhunú
Fiosraigh	smaoineamh nó labhairt faoi rud éigin chun tuilleadh eolais a fháil ina leith
Forbair	píosa oibre nó smaoineamh a fhorbairt ón staid tosaigh go dtí staid níos faide ar aghaidh
Freagair	freagairt do spreagthach a d'fhéadfadh a bheith bunaithe ar léirmheastóireacht, mothúchán, aeistéitice nó comhthéacs, nó meascán díobh siúd

Briathar	Cur síos
Gabh	rud a léiriú nó a thaifeadadh i bhformáid bhuan
Idirdhealaigh	an difríocht i rudaí nó idir rudaí a bhrath; rudaí a chruthú nó a mharcáil go difriúil le rudaí eile den sórt sin; dealú a dhéanamh
Idirdhealaigh (breithnigh)	breithiúnas maith a úsáid chun dealú cúramach nó beacht a dhéanamh
Iniúch	breathnú, staidéar, nó mionscrúdú córasach a dhéanamh, chun fíricí a chinntiú agus teacht ar chonclúidí úra
Léirigh	samplaí a úsáid chun cur síos ar rud éigin
Léirigh (go grafach)	líníochtaí nó samplaí a úsáid le cur síos ar rud éigin
Léirigh (cuir in iúl)	rud a thabhairt chun cuimhne go soiléir agus go cinnte trí úsáid a bhaint as cur síos nó samhlaíocht
Léirigh comhbhá	feasacht agus aireachtáil dhírithe a úsáid chun ceangal iomasach a chruthú le hábhar an chaidrimh ar bhealach a théann níos faide ná próiseas cognaíoch réasúnach
Léirmhínigh	eolas agus tuiscint a úsáid chun treochtaí a aithint agus teacht ar chonclúidí ó fhaisnéis a thugtar
Léirmhínigh (aeistéitiúil)	brí a shannadh do rudaí ar bhonn breathnuithe agus eolas comhthéacsúil; éifeacht íomhá a chur i bhfocail trí réasúnú agus míniú ar bhonn machnaimh agus tuiscint a fháil ar an bhfáth a bhfuil an íomhá mar atá sí agus nach bhfuil sí difriúil
Léirthuiscint a bheith ag...do...	brí a aithint, tuiscint phraiticiúil a bheith aige do rud
Liostaigh	roinnt pointí a thabhairt, gan aon mhíniú breise
Luaigh	ráiteas achomair a thabhairt gan mórán argóint tacaíochta nó gan aon argóint tacaíochta
Meas	ráiteas nó ríomh cainníochta ar ord méadaíochta réasúnaithe a thabhairt
Meas (cuimhnigh ar...)	cur síos a dhéanamh ar phatrúin i sonraí; eolas agus tuiscint a úsáid chun patrúin a léirmhíniú, tuartha a dhéanamh agus iontaofacht a sheiceáil
Measúnaigh	meastachán a dhéanamh ar luach nó ar thábhacht nó ar chaighdeán ruda
Measúnaigh (breithiúnas eiticiúil)	ianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais a dhéanamh agus breithmheas a thabhairt; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi na smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna
Measúnaigh (sonraí)	sonraí a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais a dhéanamh agus breithmheas a thabhairt; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le conclúid i bhfiosrúchán nó in iniúchadh; srianta sonraí i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna
Mínigh	mionchuntas a thabhairt lena n-áirítear fáthanna nó cúiseanna
Pléigh	athbhreithniú tomhaiste cothrom a thabhairt a chuimsíonn réimse argóintí, tosca, nó hipitéisí: ba cheart tuairimí nó conclúidí a chur i láthair go soiléir agus tacú leo le fianaise chuí
Rangaigh	rudaí a chur i ngrúpaí bunaithe ar thréithe comónta
Réitigh	freagra a aimsiú trí réasúnaíocht
Ríomh	teacht ar fhreagra uimhriúil, ag taispeáint na gcéimeanna cuí san oibriú amach
Sainaithin	patrúin, fíricí nó sonraí a aithint; freagra a sholáthar ó roinnt féidearthachtaí; fíoras nó gné shainiúil a aithint agus a lua go hachomair

Briathar	Cur síos
Sainmhínigh	míniú beacht a thabhairt ar fhocal, ar fhrása, ar choincheap nó ar chainníocht fhisiceach
Samhaltaigh	léiriú matamaiticiúil a ghiniúint (m.sh. uimhir, graf, cothromóid, fíor gheoiméadrach) le haghaidh nithe san fhíorshaol nó sa mhatamaitic, airíonna, gníomhartha, nó gaoil
Samhlaigh	imprisin amhairc roimhe seo a thabhairt chun cuimhne agus smaointe inmheánacha nua a chruthú ar bhealach atá inchomparáide le haireachtáil chéadfach
Sceitseáil	cur in iúl trí léaráid nó trí ghraf (arna lipéadú mar is cuí); ba cheart go dtabharfadh an sceitse barúil den chruth nó den chaidreamh a theastaíonn, agus ba cheart go mbeadh na gnéithe ábhartha ann
Scrúdaigh	argóint nó coincheap a mheas ar bhealach a nochtann toimhdí agus idirghaolmhaireacht na saincheiste
Sintéisigh	smaointe difriúla a thabhairt le chéile chun tuiscint nua a chruthú
Suigh	ionad míre nó smaoinimh a lonnú i seicheamh atá ar eolas
Tabhair breac-chuntas	na príomhphointí a thabhairt; na nithe ríthábhachtacha amháin
Tabhair breithmheas	píosa saothair nó téacs a mheasúnú, a bhreith nó a mheas
Tabhair chun cuimhne	cuimhneamh ar rud nó é a aithint ó thaithí foghlama roimhe seo
Tabhair le fios	réiteach, hipitéis nó freagra féideartha eile a mholadh
Taifead	smaointe, beathnóireachtaí, íomhánna físiúla, fuaim, sonraí, srl., a chur síos nó a chlárú ar rud éigin as ar féidir iad a atáirgeadh
Táirg	rud éigin le breith nó le cur ar taispeántas a dhéanamh, a chruthú nó a thabhairt ar an saol trí iarracht intleachtúil nó fhisiciúil
Taispeáin	rud a chruthú nó a dhéanamh soiléir trí réasúnaíocht nó le fianaise, rud a léiriú le samplaí nó le cur i bhfeidhm praiticiúil
Tarraing (líníochtaí)	faisnéis a thaifeadadh go físiúil ar mhaithe le fiosrú, anailís, cumarsáid, cur in iúl agus réiteach fadhbanna
Téigh i ngleic le	dul i mbun gníomhaíochta nó ábhar spéise nó a bheith gafa leo; spéis agus aird a mhealladh nó a choimeád
Tiontaigh	athrú go foirm eile
Tomhais	athruithe i gcórais a chainníochtú (a mheas) trí uirlis tomhais a léamh
Trácht	tuairim a thabhairt bunaithe ar ráiteas a tugadh nó ar thoradh ríofa
Tuar	toradh ionchasach teagmhais a thabhairt; teagmhas nua a mhíniú bunaithe ar bhreathnuithe nó ar fhaisnéis ag úsáid naisc loighciúla idir míreanna eolais
Tuig	corpas dea-eagraithe eolais a bheith aige agus é sin a chur i bhfeidhm
Úsáid	eolas nó rialacha a chur i bhfeidhm chun teoiric a chur i ngníomh. Rud éigin a chur i bhfeidhm ar bhealach dírithe

CNCM, 2019, Ealaín Sonraíocht na hArdteistiméireachta l.34-38

Gluais

Tá sé i gceist go soiléireoidh an ghluais seo coincheapa agus téarmaí a úsáideadh i Ráiteas an Chláir Idirbhliana agus san imeacht foghlaim ghairmiúil seo.

Téarma	Sainmhíniú
Clár éifeachtach	Is ionann clár éifeachtach IB, rud a bheidh uathúil i ngach scoil, agus clár ina bhfeidhmíonn gach gné den churaclam chun an scoláire a fhorbairt i gcomhréir leis na Gnéithe Scoláire.
Gnéithe Curaclaim	Treoraíonn siad seo scoileanna i dtaca leis na bealaí is fearr a bhféadtar dearadh agus forchéimniú a gcláir IB a stiúradh. Soláthraíonn siad na paraiméadair deartha chun cabhrú le scoileanna a gclár IB a fhorbairt, a mheas agus a athnuachan.
Táscairí forbartha	Is ráitis iad seo laistigh de na Gnéithe Scoláire atá ceaptha le léiriú a thabhairt ar an gcaoi a ndéanann an scoláire dul chun cinn agus forbairt trína rannpháirtíocht san IB.
Príomhinniúlachtaí	Is scáth-théarma é Príomhinniúlachtaí lena dtagraítear don eolas, na scileanna, na luachanna agus na meonta a fhorbraíonn an scoláire le linn na sraithe sinsearaí.
Micreamhodúl*	Is iondúil go gceaptar micreamhodúl Idirbhliana chun eispéireas foghlama dírithe a chur ar fáil laistigh de pharaiméadair Ráiteas Chlár na hIdirbhliana, chun feabhas a chur ar an eispéireas foghlama don scoláire.
Gnéithe Scoláire	Is ionann iad seo agus cur síos ar na bealaí inar féidir leis an scoláire forbairt a dhéanamh san Idirbhliain (IB) agus na heispéiris a bhféadfadh sé go dtacóidís leis an bhforbairt seo. Tá leagtha amach sna Gnéithe Scoláire na paraiméadair le haghaidh fhorbairt an scoláire agus is iad an chroí-bhunsraith ar a ndéantar cláir IB a dhearadh.
Eispéiris foghlama Ealaíne an scoláire*	Tá na heispéiris scoláire ceaptha le héagsúlacht de dheiseanna agus de chomhthéacsanna féideartha a sholáthar chun tacú le foghlaim agus forbairt scoláire a bheadh ag teacht leis na táscairí forbartha.
Eispéiris Scoláire	Eascraíonn siad seo as na Táscairí Forbartha agus soláthraíonn siad na deiseanna agus na comhthéacsanna ina bhféadann an scoláire foghlaim agus forbairt a dhéanamh

**Bhí na téarmaí seo curtha leis an ngluais chun tacú leis a IFG seo*

CNCM, 2024, Ráiteas Chláir na hIdirbhliana, l.30

Tagairtí

CNCM, (2019), Ealaín Sonraíocht na hArdteistiméireachta
https://www.curriculumonline.ie/ga-ie/senior-cycle/senior-cycle-subjects/art/

CNCM, (2023), Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach
https://ncca.ie/ga/an-tsraith-shinsearach/athfhorbairt-na-sraithe-sinsearai/priomhinniulachtai-an-scolaire/

CNCM, (2019), Díriú ar an bhFoghlaim – Torthaí Foghlama
https://ncca.ie/ga/an-tsraith-shoisearach/measunu-agus-tuairisciu/diriu-ar-an-bhfoghlaim/

CNCM, (2024), Príomhinniúlachtaí sa tSraith Shinsearach, Leabhrán Tacaíochta do Scoileanna
https://ncca.ie/ga/an-tsraith-shinsearach/athfhorbairt-na-sraithe-sinsearai/priomhinniulachtai-an-scolaire/

CNCM, (2024), Ráiteas Chláir na hIdirbhliana
https://www.curriculumonline.ie/ga-ie/senior-cycle/transition-year/

CNCM, (2025), Transition Year micro-module, Guidance for Completing the Micro-module Template
https://www.curriculumonline.ie/ga-ie/senior-cycle/transition-year/supports-for-the-ty-programme-statement/externally-developed-micro-modules/micro-modules/

OECD, (2019), Future of Education and Skills 2030
https://www.oecd.org/en/about/projects/future-of-education-and-skills-2030.html

Stráitéisí Smaointeoireachta Amhairc, (2025)
https://vtshome.org/